

dosvědčiti, že se neudál omyl ani podvod co do osoby činící poslední vůli. Soudce mimosporný může jen přezkoumati, zda byla zachována předepsaná vnější forma, kdežto přezkum vnitřní platnosti ústního pořízení nepřísluší soudci nespornému, nýbrž jest vyhrazen podle §§ 125 a 126 nesp. říz. soudci rozhodujícímu spor. Může tedy nesporný soudce, který má rozdělit mezi strany procesní role, jen zkoumati, zda poslední pořízení vyhovuje zákonu co do formy, podle ihned poznatelné povahy předpisu § 585 obč. zák. Tomuto požadavku jest však v projednávaném případě vyhověno. Z protokolů o výslechu svědků posledního pořízení vyplývá, že lze považovati za svědky poslední vůle zůstavitelky Bohumily K-ové jen MUDr. Josefa L-a, MUDr. Alexandra K-a a Jana Ch-a, neboť všichni tři jsou osobami způsobilými býti svědky posledního pořízení, jsou též schopni dosvědčiti, že se v osobě pořizovatelky neudál omyl ani podvod, což ostatně nebylo nikým vzato v pochybnost, a byli i současně přítomni projevu poslední vůle. Byla-li tedy vůle projevena před těmito třemi osobami, jest podle zevní formy projevena správně a proto právem uznal rekursní soud ústní poslední pořízení zůstavitelky za formálně správně zřízené. Poněvadž jeho pravost nebyla popřena, nelze mluvit o zřejmé protizákonnosti, přidělily-li nižší soudy za tohoto stavu věci roli žalobců dědicům ze zákona, opírajícím se o slabší titul dědický (§ 126 nesp. říz.). Vytykají-li zákonní dědicové, že svědek Jan Ch. nebyl zůstavitelem přizván za obřadného svědka poslední vůle, že nebyl nepřetržitě přítomen, nýbrž chvílemi odcházel pro vodu, že ne-reprodukuje obsah poslední vůle správně («Universalbehörde» na místě »Universalerbe«), že si na všechny odkazovníky a na jich odkazy nemůže již vzpomenouti, dotýkají se tyto tvrzené vady a nedostatky vnitřní platnosti poslední vůle, nikoli její zevní formy. O tom, zda jsou tyto výtky oprávněny, bude se rozhodovati ve sporu o vnitřní platnost posledního pořízení rozsudkem na základě sporného řízení a nelze v řízení mimosporném předbíhati rozhodnutí tomu luštěním těchto otázek.

Čís. 9371.

Povinnost likvidatorů komanditní společnosti ke konečnému vyúčtování a vypořádání poměrů mezi společníky není obmezena na případ, kde podle konečné rozvahy bude tu jmění společnosti. Likvidatoři jsou povinni předložiti účty, zejména též konečnou rozvahu ke schválení. Podle této rozvahy určí se konta společníků a zjistí se, zda pro ně vybývá saldo aktivní či pasivní. Jest zejména úkolem likvidatorů, by stanovili na základě schválené konečné rozvahy konta jednotlivých společníků, by zjistili, která a jak veliká aktivní nebo pasivní salda vybývají pro jednotlivé společníky. Úkol likvidatorů při pasivních a aktivních kontech.

Tím, že byla na zakročení likvidatorů vymazána komanditní společnost z obchodního rejstříku, nebylo ještě rozhodnuto, zda se likvidatoři sprostili též materiálně své povinnosti, by předložili konečnou rozvahu komplementářům i komanditistům ke schválení a by vypracovali

osnovu o aktivních (pasivních) saldech společníků a osnovu jejich vyrovnání (vypořádání). Dokud se tak nestalo, nemohou se komanditisté domáhati žalobou na komplementářích uspokojení svých vzájemných pohledávek.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1929, R I 796/29.)

Do komanditní společnosti F. K. a spol. vnesli komanditisté celkem 18,000.000 Kč. Valná hromada společnosti usnesla se dne 22. července 1924 na likvidaci společnosti. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se komanditisté na komplementářích vyplacení celkem 6,800.000 Kč podle poměru svých podílů, tvrdíce, že celková ztráta likvidované společnosti byla 22,400.000 Kč, kteroužto ztrátu jest rozdělití mezi komplementáře a komanditisty stejným dílem. Konečné vyrovnání mezi společníky, jež likvidátorům nařizuje čl. 142 obch. zák., nebylo provedeno. Komanditisté nebyli vůbec vyrozuměni ani o ukončení likvidace ani o výmazu firmy. Valná hromada společníků s pořadem schválení likvidační bilance nebyla ani svolána ani se nekonala. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu pro tentokráte zamítl. D ů v o d y: Z nesporného přednesu stran zjistil soud, že dosud nebylo provedeno konečné vyrovnání mezi společníky, jež likvidátorům nařizuje čl. 142 obch. zák., že komanditisté nebyli vůbec vyrozuměni ani o ukončení likvidace, ani o výmazu firmy, dále, že zástupce žalující strany obdržel od likvidátora H-a likvidační bilanci, podle níž byla ztráta 31,913.965 Kč, dále, že výmaz firmy F. K. a spol. byl ohlášen v úředním listě, dále, že zástupce prvního žalujícího vyzval likvidátora Dr. K-a, by mu zaslal likvidační bilanci a konečné vyúčtování mezi společníky a že obdržel od Dr. K-a odpověď, že bilance vykazuje ztrátu asi 32,000.000 Kč a není zde tudíž jmění a že likvidatoři zastávají názor, že konečné vyrovnání může se státi jen pořadem práva a že tedy v tom směru odpadá činnost likvidátorů. Dále, že se žalobci neobrátili na soud a nežádali, by soud donutil likvidátory ke konání povinností podle čl. 142 obch. zák., aniž učinili návrh, by byli jmenováni jiní likvidatoři, dále, že ani žalovaní neusilovali o repartici ve smyslu čl. 142 obch. zák. Podle tohoto nesporného skutkového děje jest jasno, že nebylo vyhověno ustanovení čl. 142 obch. zák. a že likvidatoři neprovedli konečné vyrovnání mezi společníky a tito nepoužili prostředků, které jim zákon poskytuje proti liknavým likvidátorům. Toto skutkové zjištění postačilo soudu k právnímu posouzení a nebylo tudíž potřebí připouštětí důkazy o sporných skutkových okolnostech. Za tohoto stavu věci nenastupuje ustanovení čl. 142 druhý odstavec obch. zák., že spory o vyrovnání připadají rozhodnutí soudnímu. Vyrovnání se nestalo a žalovaní neměli ještě ani příležitosti odporovati osnově vyrovnání. Není vyloučeno, že při vyrovnání, které by podle zákona byli likvidatoři provedli, žalovaní by se třebaš podrobili plánu těmito likvidatory sestavenému a nemuselo by ani ke sporu dojíti. Zajisté bylo úmyslem zákonodárce a vyplývá to i z hospodářských poměrů, by celé vyúčtování a vyrovnání mezi společníky na základě bilancí a všech potřebných pomůcek,

které jsou po ruce likvidátorům, provedli likvidátoři za účasti společníků a bylo by velmi nepraktické, neúčelné a příliš nákladné, kdyby takové vyrovnání mezi společníky a celé hned od počátku měl prováděti sporný soud. Bylo zajisté úmyslem zákonodárce a jest dáno povahou věci a vyplývá z hospodářských poměrů, by sporný soud rozhodoval jen případné spory mezi společníky, které teprve na základě tohoto vyrovnání na základě úplně hotových bilancí a na základě podrobných plánů a osnov vyrovnacích pro odpor některých společníků by vznikly. V souzeném případě však žalovaní neobdrželi osnovu vyrovnání a neprojevali odpor proti vyrovnání a měli se žalobci starati o to, by likvidátoři konali svou povinnost podle čl. 142 a vyrovnání uskutečnili. Lze ovšem připustiti, že liknaví likvidátoři mohou zaviniti odklad při vyrovnání, avšak zákon dává společníkům dosti prostředků, jak mají proti likvidátorům zakročiti a je prostřednictvím soudu donutiti ke konání povinnosti. Žalobci však nepoužili takových prostředků právních, zejména nežádali obchodní soud, by po případě pokutami donutil likvidátory ke konání jejich povinností. Proto jest žaloba předčasnou a slušelo ji pro tentokráte zamítnouti.

O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a nový rozsudek vynesl.

D ů v o d y: Prvý soud zamítl pro tentokráte žalobu z důvodu, že nebylo vyhověno ustanovení čl. 142 obch. zák., že likvidátoři neprovedli konečné vyrovnání mezi společníky a tito nepoužili prostředků, které jim zákon poskytuje proti liknavým likvidátorům. Tento právní názor nesdílí soud odvolací, uváživ toto: Podle čl. 142 obch. zák. mají likvidátoři přivoditi konečné vyrovnání mezi společníky. Toto konečné vyrovnání provádí se tím způsobem, že se zbývající peníze rozdělí podle poměru zjištěných sald mezi společníky. Tímto rozdělením jest činnost likvidátorů skončena. Zbývají-li salda pasivní, nespadá to již do okruhu působnosti likvidátorů, nýbrž jest věcí společníků, by pasivní salda v poměru jich aktivních sald vybrali. Podle povahy věci může tedy konečné vyrovnání likvidátory býti provedeno tehdy, když po skončené likvidaci zůstaly hotové peníze, které mají likvidátoři rozdělit mezi společníky. Jinak jest tomu, když tu nejsou aktiva, nýbrž jen pasiva, v takovém případě zajisté konečné vyrovnání mezi společníky odpadá, neboť není tu nic, co by se mělo rozdělovati. I jest pak likvidace ukončena tím okamžikem, kdy jest zjištěno, že tu nejsou žádná aktiva, nýbrž jen pasiva. Tak tomu jest v souzeném případě. Zjistil sice první soud, že konečné vyrovnání provedeno nebylo, avšak zjistil též, že likvidační bilance skončila ztrátou 31,923.965 Kč, čímž jest zjištěno, že není tu jmění, jež by bylo rozdělit. Následek toho jest však ten, že likvidaci jest považovati za skončenu a, že za skončenu považována byla, toho důkazem jest, že, jak zjištěno prvním soudem, firma byla vymazána z obchodního rejstříku, což před skončením likvidace by nebylo možno (čl. III. čís. 8 nař. min. sprav. ze dne 10. prosince 1901 čís. 40 věstníku z r. 1901). Podle toho všeho nemůže býti pochybnosti o tom, že povinnost likvidátorů zhotovením likvidační bilance a zjištěním celkové ztráty v souzeném případě byla splněna, a nebylo tedy dů-

vodu, by žalobci nutili likvidátory pomocí soudu k tomu, by provedli konečné vyrovnání mezi společníky, ano nebylo zde nic, co by se mělo rozdělovati. Když tomu tak a likvidace jest skončena, nezbyvá podle čl. 141 obch. zák., než spor o vyrovnání podrobiti rozhodnutí soudcovskému, jak se toho správně domáhají žalobci. Žaloba není předčasná, jak za to má prvý soud, a neprávem proto byla pro předčasnost zamítnuta. Nutno rozhodnouti ve věci samé. Ale sporné okolnosti, jež jsou základem žaloby, nebyly probrány a zjištěny a nemá následkem toho odvolací soud možnost, by rozhodl ve věci samé, takže nezbyvá, než by prvý soud o žalobě dále jednal a sporné okolnosti, pokud toho třeba k rozhodnutí, projednal a zjistil, při čemž jest na něm, by se řídil předpisem § 182 c. ř. s. a k tomu působil, by stranami dána byla veškerá vysvětlení, jichž jest třeba, by skutkový podklad práv a nároků stranami tvrzených podle pravdy byl na jisto postaven, by důkazy, které byly nabídnuty, pokud toho třeba bude, provedl a pak teprve na základě takto nově získaného podkladu nový rozsudek vynesl.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení rekursního soudu a uložil mu, by, nepřihlížeje k zrušovacímu důvodu jednal dále o odvolání a o něm znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že může býti likvidátory provedeno konečné vyrovnání jen, zůstaly-li po skončené likvidaci hotové peníze, jež mají likvidátoři mezi společníky rozdělit, kdežto, nezůstala-li aktiva, nýbrž jen pasiva, že odpadá konečné vyrovnání mezi společníky a jest likvidace tím okamžikem skončena, kdy bylo zjištěno, že není aktiv. Podle čl. 143 a 172 obch. zák. mají likvidátoři provésti konečné vypořádání (vyúčtování) mezi společníky. Zákon se nikde nezmiňuje o tom, že povinnost likvidátorů ke konečnému vyúčtování a vypořádání poměrů mezi společníky jest omezena na případ, kde podle konečné bilance zůstalo aktivní jmění společnosti, a že pouhým zjištěním, že tu aktiv k rozdělení není, končí úloha likvidátorů. Jsou tedy likvidátoři povinni podle čl. 137, 145 a 172 obch. zák. podle všeobecných pravidel ke skládání účtů, které mají složit komplementářům a komanditistům. Jim bylo předložiti zejména i konečnou rozvahu ke schválení. Podle této bilance (rozvahy) určí se konta společníků a zjistí se, zda pro ně vybývá saldo aktivní či pasivní (Komentář Staub-Pisko k čl. 142 obch. zák.). Jest zejména úkolem likvidátorů, by stanovili na základě schválené konečné bilance konta jednotlivých společníků, by zjistili, která a jak veliká aktivní nebo pasivní salda pro jednotlivé společníky vybývají, v tomto případě aktivní nebo pasivní salda žalobců a žalovaných. Vybrání pasivních sald není ovšem již věcí likvidátorů, nýbrž společníků, neboť tito mohou, poněvadž jde o jejich pohledávky, podle libovůle je buď uplatniti, nebo se jich vzdáti. Při pasivních kontech bude ovšem úkol likvidátorů skončen předložením osnovy (plánu), jak by se měla konta ta rozvrhnouti, a vznikne-li pak spor mezi společ-

níky o výši konta neb o způsobu rozvržení, jest jej podle čl. 142 druhý odstavec obch. zák. odkázati na pořad práva. Při aktivních kontech jde ovšem povinnost likvidátorů ještě dále; mají zbývající realizované jmění společnosti rozdělit mezi společníky podle velikosti jejich aktivních sald. Tím končí pak povinnost likvidátorů. Tím, že komanditní společnost, o niž jde v souzeném sporu, byla na zakročení likvidátorů vymazána z obchodního rejstříku, jest ovšem její činnost skončena, avšak jen formálně, tím však není ještě rozhodnuto, zda se likvidátoři sprostili též materiálně své povinnosti. Zbývá proto nicméně jako jejich povinnost, by předložili konečnou rozvalu komplementářům a komanditistům ke schválení a by vypracovali osnovu, o aktivních (pasivních) saldech jednotlivých společníků a osnovu jejich vyrovnání (vypořádání). Dokud se tak nestalo, není úkol likvidátorů skončen a do té doby nemohou jednotliví společníci podati žaloby o uspokojení svých vzájemných pohledávek, jak se v tomto sporu stalo. Do té doby jsou takové žaloby předčasné a jest je pro tentokrát zamítnouti. Podle toho, co uvedeno, neposoudil odvolací soud, uznáv žalobu za včasně podanou, věc správně po stránce právní. Je-li žaloba předčasnou, není potřebí, by se první soud obíral zjišťováním sporných okolností, jež jsou základem žaloby, a není proto odůvodněno zrušovací usnesení, jež za tím účelem odvolací soud vydal podle § 496 čís. 3 c. ř. s. Bylo proto nutno zrušiti usnesení soudu odvolacího a naříditi mu, by vyřídil odvolání, nepřihlížeje na dále k mylnému důvodu, jímž zrušovací usnesení odůvodnil.

Čís. 9372.

Odevzdací listina jest povahy deklaratorní. Nemůže býti podkladem exekuce na vydání pozůstalostních věcí ani proti dědici ani proti třetím osobám. Dědice nelze po vydání odevzdací listiny uvést z úřadu v držbu pozůstalostního jmění, jež jest v moci někoho jiného. Po vydání odevzdací listiny není pozůstalostní soud oprávněn disponovati věcí, třebaže ji pojal do soupisu. Jest na dědici, by se domáhal pořadem práva vydání věcí, náležejících prý do pozůstalosti na tom, kdo je má v ruce.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1929, R I 857/29.)

Universální dědic navrhl na pozůstalostním soudě, by byla pojišťovna poukázána, vyplatiti z 10.000 Kč, zadržovaných při výplatě pojistky, bernímu úřadu 1761 Kč, notáři za projednání pozůstalosti 563 Kč a zbytek navrhovateli. P o z ů s t a l o s t n í s o u d návrhu vyhověl, r e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d návrh zamítl.

D ů v o d y:

Rekursní soud zamítl rekurs zůstavitelovy vdovy proti poukazu prvního soudu pojišťovně, by podle návrhu dědicova vyplatila zadržovaných